

bogvaruj! nikoli nikjer ne kavsne; zvesto prisluškuje, kaj ji prijatelj pripoveduje. »Hoj, ali ga vidiš norčka, tistega črnega Buca tam pod kostanjem?«

In brž in jadrno še ona skoči na stolček in pogleda skoz steklene oboke.

»Veš, malo bedast je ta debeloglavi Buc in gleda ko filozof, ki študira, kaj je knof. Bogastva se je preobjedel, čmerikavec, in niso zanj, ki je pesek, žametaste blazinice, kakor mu jih postiljajo grajska gospa. Veš, pa ti pride v cvetličnjak in kar ne zna, kako bi svojo modrost razodel. Povoča in zagodrnja, čmerika, se vsepovsod počohâ in vse pošvrka in nič mu ni všeč. Ko še ne ve, čemu rože cveto in mu kar smrde vijolice! Ali ni norček? Ti pa vse razumeš in vse veš in si tako pridkana, dragica moja! Povej, kaj zdajle misliš?«

Ona pa zapre levo oko in z desnim Vavričko tako tiho pogleda. »Kok, kok? Še naprej povej!«

»Ali si takšna, kakor si želim, da bi bila? Je zvestoba, kar ti berem iz oči? Veš, so skrivnosti, ki se vležejo človeku v dušo in žive od njegove krvi in se mu v srcu razrastejo v najtanje globine, tako da bi umrl, če bi jih poskušal izkoreniniti. Poslušaj, dragica, naj povem! Je bilo tam daleč pri zlati Pragi, kjer solnce zvečer tako hrepeneče utone, kakor nisem potem videl nikoli več nikjer na svetu, tudi v Rusiji ne, kjer sem včasih od neme zapuščenosti strmel v zapad vse do jutra, ko je solnce spet posijalo. Morda je to zato tako, ker sem Čeh in ljubim domovino. V parku ob Vltavi sem služil za vrtnarja. In grem o mladem večeru domov, da še črnkljam podam šop trave, pa jo ugledam, kako sedi na klopi pred hlevom: mlada deklica z rdečo ruto na glavi, vsa zmučena in nezmatna. Jo vprašam, odkod in kam, ter mi pove, da nima ne tateka ne mamice in je sirota, ki nihče zanjo ne mara. Še jo vprašam, kako ji je ime. Pa mi odgovori: »Ružena!« in me tako zvesto pogleda iz solznih, bolečnih oči. Koj prvi večer sem si prisegel, da bom le nanjo mislil in, če bo hotela, da je nikoli več ne zapustim, dobre, ljubezni vredne sirote, ter sem ji rekel: »Kadarkoli ti bo hudo, Ružena, le k meni pridi!« In je potem slednji večer prihajala v naš vrt ob Vltavi, kjer so tako bogato jablane cvetele. Sta-

DRAGO VIDMAR: POKRAJINA.

novala je na Hradčanih pri Eliški, tisti umazani macafuri, ki je bila perica in je ob nedeljah pri cerkvi hrenovke prodajala; pa jo je baba ves ljubi božji dan tiščala v zagatno pralnico v tohlem podzemlju. Zvečer pa je revica vesela k meni prihitela in nihče bi mi ne bil takrat omajal zaupanja v srečo, nama namenjeno. Oj, živalca drobčkana, ali veš, kaj je koprnenje mlade duše? Jaz sem igral na gosli, Ružena je pa pri meni sedela in včasi od hrepeneče žalosti zapela ko ciganski otrok v pustinji. »Hej, še v četrter se bova vozila in vse dobro šele pride!« sva si rekla v tistih majniških nočeh. Pa ni prišlo — in je tako, vidiš, piška moja, da se zdaj sanecat s teboj pogovarjam. Skoraj mi je hudo, če se spomnim na tisto daljno ljubezen. In mi vendar ni hudo, dušica, ker si zdaj ti z menoj in me rada imaš. Prav tako si k meni prišla ko nekdanja Ružena, sirota mlada. Me boš tudi ti varala?«

Ona je pa vse razumela, od sočutja vzdrhtela. Prijateljsko čeblja, se k njemu spenja in zvesto še vpraša: »Kok, a kaj je bilo z Ruženo, moj dobri tovariš?«

»Zvestobo je izgubila nesrečnica in mi je zbežala bogvekam. Kadar zvestobe več ni, tudi sreča premine. Oj, piška moja majcena, poglej me starca in mi povej, ali veš, ali razumeš, kaj je sreča?«

»Kok bi ne vedela!« mu ona pristrčno odgovori. In njene kratke, vlažne oči so tako toplo pokojne.

Pa jo Vavrička počohlja, dragico, ljubezni vredno, in jo spet vzame v naročje. Čudno, kako ta živalca vse razume! Sam Bog mu jo je poslal.